

Windenergie Parkstad-Zuid

Verlag werksessie 1 – werkgroep bijeenkomsten 20 & 21 januari 2020

Hoe kunnen windmolens gerealiseerd worden in Parkstad-Zuid, waar en onder welke voorwaarden?

Introducerend wordt kort teruggeblikt op de startbijeenkomst van 25 november 2019.

Aangegeven wordt dat deze werksessies bedoeld zijn om met elkaar in gesprek te gaan over met name de voordelen van windenergie in en voor de regio. Bij het proces om te komen tot de implementatie van windenergie zijn vier thema's van belang;

1. Waar komen windmolens (de locatie)?
2. Welke zijn de voordelen (en lusten voor de omgeving)?
3. Welke zijn de omgevingseffecten (gezondheid / milieu / natuur)?
4. Hoe verloopt het ontwikkelproces?

Op de vraag: "welke zaken heeft u nog gemist tijdens de startbijeenkomst of nu?" kwamen een tal van zaken voorbij. De meeste aanwezigen hebben de behoefte aan een kosten baten analyse om meer te weten te komen over de rendabiliteit van een windmolen en wie de plaatsing gaat financieren. Maar ook de hoogte van een windmolen en hoe groot de energie-opwek is, is een vraag van de aanwezigen. Een ander punt van zorg hierbij is de minimale afstand van een windmolen tot wegen, woningen en bedrijven. Aanwezigen vinden het ook belangrijk dat er gekeken wordt naar de opslag van de opgewekte energie Parkstad breed, dit wordt gemist. Over het proces gaven aanwezigen aan dat moet worden nagegaan of geleerd kan worden van de ervaringen elders in Nederland en het nabijgelegen Aken.

De aanwezigen worden verdeeld over groepen die elk met elkaar in gesprek gaan aan de hand van een viertal vragen.

1. De voordelen van de inzet van windenergie zijn voor ons (thematisch onderverdeeld);

Duurzaamheid

- Opwekking groene en duurzame energie en de reductie van fossiele grondstoffen.
- Geen kernenergie nodig.
- Minder globale (en daarmee lokale) opwarming van het klimaat.
- Ontstaan van de mogelijkheid van lokale opslag van energie.
- Constante opwek van energie (als het waait, exclusief storingen).

Financieel voordeel

- Deelname ook mogelijk voor minder draagkrachtigen.
- Mogelijkheid dat iedereen meeprofiteert, financieel door bijvoorbeeld aandeelhouderschap of door opbrengst ten goede te laten komen aan voorzieningen in de buurt. Dit kan zowel individueel als collectief georganiseerd worden.
- Kostenvoordeel op langere termijn, energiekosten zullen dalen ten opzichte van nu en minder (snel) stijgen.
- Onafhankelijke eigen opwek van energie met mogelijkheid tot behoud van de opbrengst in de regio.

Gezondheid

- Positieve gezondheidseffecten door minder uitstoot schadelijke stoffen als CO₂ en daarmee schonere lucht.

2. De manieren om inzet van windenergie te realiseren zijn (thematisch verdeeld);

Eigenaarschap

- Via het oprichten van een coöperatie met leden, bijvoorbeeld 50% eigendom ondernemers en inwoners uit regio.
- Door eigenaarschap via aandelenuitgifte waarbij het van belang is dat iedereen kan meedoen. Inleg vanaf € 100,- moet mogelijk zijn. Aandeelhouderschap eventueel ook open stellen voor mensen van buiten Parkstad.
- Door eigenaarschap van windmolens bij de gemeente te leggen.
- Lokaal eigenaarschap met zeggenschap. Burgerparticipatie is hierbij voorwaarde. Levert meer eigen regie in energievoorziening op.

Wie betaalt

- Eigen gemeentelijk energiebedrijf.
- Op te richten eigen energiemaatschappij (stichting of andere rechtsvorm).

Overig

- Door het inrichten van energie-eilanden waar windmolens gecombineerd worden met zonneweides.

3. Belangrijk bij inzet van windenergie is (thematisch verdeeld);

Financiële aspecten

- Meebetalen = meeprofiten, lasten naar rato verdelen in gebiedscirkels rondom de windmolen. Wie meer last (vanwege nabije ligging bij windmolen) heeft ontvangt meer profijt en compensatie dan wie (verder van een molen af woont) en minder last heeft. Compensatie planschade. Mogelijk ook door variabele WOZ heffingen.
- Door mensen te laten meebetalen aan de opwek van windenergie ontstaat ook meer bewustzijn voor de noodzakelijkheid hiervan.
- Betaalbaarheid met oog voor het sociale aspect is van belang. Wellicht is een vergelijkbare regeling voor financiering zoals bij het zonnepanelenproject mogelijk.

Maatschappelijke haalbaarheid

- Opbrengsten van opwek energie ten goede laten komen aan de buurt/gemeenschap. Bijvoorbeeld via de storting in een op te richten omgevingsfonds waaruit (buurt)initiatieven ondersteund kunnen worden.
- Dat er een haalbaarheidsonderzoek is waaruit rendement blijkt? En dat er gekeken wordt naar de mogelijkheid van opslag van energie en het inventariseren van veiligheidsaspecten en eventuele risico's (brandgevaar woningen).
- Dat er sprake is van eenduidige en heldere informatie vanuit betrouwbare bron.
- Dat er een overall visie is voor duurzaamheid- opwek duurzame energie-infrastructuur en opslag.
- Geluidsisolatie van woningen die direct bij de windmolens liggen.
- Onderzoeken van de mogelijkheden tot het uitzetten van windmolens op zonnige dagen (slagschaduw) en het faciliteren van geluidsisolatie voor daken en muren.

Overige maatschappelijke ontwikkelingen

- Dat er een goede infrastructuur aanwezig is met een goed leidingnet.
- Dat er eerst aandacht wordt besteed aan het belang van het isoleren van de gebouwde omgeving en het besparen van energieverbruik.
- Goede praktijkvoorbeelden meenemen, ervaringen uit Aken / Midden-Limburg
- Onderzoek laten doen naar mogelijk van waterstofopslag bij tankstation technische studenten. Pilot project.

4. Wat we nog meer kwijt willen over de voordelen;

- Deelname van gemeenten zou must moeten zijn.
- Als er gekozen wordt voor een constructie met aandeelhouderschap; aandelen op naam zetten om daarmee mogelijke zwaarhandel te voorkomen.
- Waar is de jeugd bij deze bijeenkomst?
- Onderzoek naar rendement van opslag.
- Windmolens hebben naar verhouding veel minder oppervlakte nodig dan zonnepanelen om een vergelijkbare opbrengst te realiseren.
- Het is van belang om aangesloten te blijven op internationale aansluitingen die nodig kunnen zijn in geval van storingen en als er een grotere lokale vraag is dan lokaal aanbod van energie.
- Kijk ook naar landschap- en omgevingseffecten, specifiek het nationaal landschap (Heuvelland).
- Nadeel van voordeel is dat opwek afhankelijk is van weersomstandigheden.
- Een optie is om de onroerendgoedbelasting van woningen dichtbij een windmolen lager te laten zijn dan die van woningen die er verder vandaan liggen.
- Er zijn verschillende manieren van eigendom mogelijk. Het is aan te bevelen hierbij steeds uit te gaan van de behoefte en wens vanuit de buurt/wijk en oplossingen op maat te bieden.
- Er is behoefte aan informatie over de soorten windmolens (met verschillende eigenschappen en voor- en nadelen. Ook wat betreft opwekvermogen, hoogte etc.).
- In vergunningverlening voor plaatsing windmolens kunnen beperkingen en voorwaarden opgenomen worden over toegestane geluidsproductie etc..
- Voordeel is dat door gedeeld eigenaarschap ook meer gemeenschapszin en sociale cohesie ontstaat.
- Het is van belang scenario's uit te werken. Effecten en voor- en nadelen bij eigenschap via coöperatie versus gemeentelijk energiebedrijf of anders. Met een overall maatschappelijke effectenanalyse.
- De discussie is eigenlijk pas net begonnen en nog lang niet klaar.

Algemene conclusies en opmerkingen

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de noodzaak om over te schakelen van fossiele opwek van energie naar lokaal ingerichte opwek van duurzame energie door o.a. windenergie breed gedragen wordt. Hiermee ontstaan er positieve milieu-, klimaat- en gezondheidseffecten. Bij het inzetten van windenergie wordt het van belang gevonden dat er al in de planfase sprake is van betrokkenheid en participatie van inwoners. Dat blijkt ook uit de tafelgesprekken alwaar in een ongedwongen en open sfeer over de vier vragen werd gesproken. Aandachtig en met respect werd naar elkaars mening geluisterd.

Om de maatschappelijke haalbaarheid te bereiken is ook eenduidige, heldere en betrouwbare informatievoorziening nodig. Belangrijk wordt het gevonden dat lasten en lusten van windenergie eerlijk gedeeld worden. Wie meer last heeft profiteert meer en ook mensen met een kleine beurs moeten mee kunnen doen.

Afsluiting

Ter afsluiting worden twee voorbeelden getoond van lokale oplossingen en buurtprojecten gerelateerd aan de opwek van windenergie. Eén uit Midden-Limburg en één uit Friesland (Ospeldijk).

Bijlagen

1. Foto's van samenvattingen van inbreng per groep.
2. Presentatie werksessie 1.